

9. Пуцентайло, П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства [Текст] / П.Р. Пуцентайло // Сталій розвиток економіки. – 2015 – № 1 (26). – С. 168–174.



**Заверуха Тетяна**

студентка

*Науковий керівник: к.е.н., доцент Новодворська В.В.*

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця

## **ФОНДОВИЙ РИНОК В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ**

Розвиток цивілізованого інвестиційного процесу в економіці України та подальше проведення ринкових реформ перш за все неможливо без створення ефективно працюючого фондового ринку, який у свою чергу має забезпечувати реалізацію національних інтересів України та сприяти зміцненню її економічної незалежності. Це підтверджує і досвід розвинутих країн, де високі стандарти життя громадян досягаються завдяки налагодженню їхніми урядами конкурентоспроможних механізмів залучення інтелектуального, інформаційного та фінансового ресурсів для створення значної частки доданої вартості товарів і послуг.

Вагомий внесок у дослідження проблем становлення та розвитку фондового ринку в Україні присвячено багато праць вітчизняних науковців. Дослідження теоретико–методологічних засад та різних аспектів теорії і практики стосовно даної проблематики було висвітлено в численних працях таких вчених, як Н. Бєдіна, В. Огородник, А. Калач, О. Квасова та ін.

Варто зазначити, що сучасний стан розвитку фондового ринку України є досить важливим питанням, оскільки ефективно функціонуючий фондовий ринок міг би стати фундаментом для забезпечення економічної стабільності та проведення структурних реформ в Україні, що є досить актуально у такий складний час для України. Тому нами був здійснений детальний аналіз щодо розвитку фондового ринку в Україні, зокрема протягом січня–лютого 2016 року.

Загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у січні–лютому 2016 року становив 14,85 млрд.грн., що на 1,02 млрд. грн. більше у порівнянні з відповідним періодом за 2015 рік (13,83 млрд. грн.) [4].

Протягом січня–лютого 2016 року Комісією зареєстровано 16 випусків акцій на суму 10,63 млрд.грн. (табл. 1). Порівняно з аналогічним періодом 2015 року обсяг зареєстрованих випусків акцій збільшився на 375,69 млн.грн.

Таблиця 1

**Обсяг випущених акцій зареєстрованих центральним апаратом Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (січень–лютий 2016 року)**

| Період | Обсяг випуску акцій, млн. грн. | Кількість випусків, шт. |
|--------|--------------------------------|-------------------------|
| Січень | 9 946,80                       | 8                       |
| Лютий  | 686,85                         | 8                       |
| Усього | 10 633,64                      | 16                      |

Найбільший обсяг торгів за фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом періоду зафіксовано з:

- державними облігаціями України – 19,55 млрд. грн. (66,34% від загального обсягу біржових контрактів на організаторах торгівлі у січні–лютому поточного року) [4];
- депозитними сертифікатами Національного банку України – 8,47 млрд. грн. (28,74% від загального обсягу біржових контрактів на організаторах торгівлі у січні–лютому поточного року) (табл. 2) [4].

Таблиця 2

**Обсяг біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі протягом січня–лютого 2016 року, млн. грн.**

| Період | Акції  | Облігації підприємств | Державні облігації України | Облігації місцевої позики | Інвестиційні сертифікати | Депозитні сертифікати НБУ | Опційні сертифікати | Деривативи | Усього    |
|--------|--------|-----------------------|----------------------------|---------------------------|--------------------------|---------------------------|---------------------|------------|-----------|
| Січень | 117,80 | 442,07                | 6 583,24                   | 0,00                      | 83,70                    | 6 758,66                  | 14,74               | 81,64      | 14 081,84 |
| Лютий  | 150,14 | 252,12                | 12 961,94                  | 0,00                      | 123,65                   | 1 715,47                  | 50,33               | 131,67     | 15 385,34 |
| Усього | 267,94 | 694,20                | 19 545,19                  | 0,00                      | 207,35                   | 8 474,13                  | 65,07               | 213,31     | 29 467,18 |

На основі проведеного аналізу сучасного стану функціонування фондового ринку України серед нагальних проблем його розвитку вважаємо виділити наступні:

- 1) надмірна кількість фондових бірж (окремі біржі здійснюють операції нерегулярно і в незначних обсягах);
- 2) висока фрагментарність біржової та депозитарної структури, відсутність досконалого механізму взаємодії бірж з депозитарною системою та єдиних стандартів проведення розрахунків і клірингу [2];
- 3) фондовий ринок не приносить прибутку торговцям, що нівелює їх зацікавленість та знижує ліквідність ринку;
- 4) обмежена кількість ліквідних та інвестиційно–привабливих фінансових інструментів, відсутність ліквідних цінних паперів публічних акціонерних компаній [2];
- 5) низький рівень гарантії повернення інвестицій для іноземних інвесторів через недосконалість валютного регулювання;
- 6) недостовірність інформації щодо загального обсягу торгів на біржовому ринку (зокрема, стосовно позалистингових цінних паперів), що не сприяє прозорості й відкритості ринку, а отже знижує довіру до вітчизняних цінних паперів [2].

За результатами проведеного дослідження досить актуально запропонувати напрямки щодо виведення з кризового стану українського фондового ринку:

1. Створення умов для прозорого і достовірного бухгалтерського обліку [1].
2. Створення умов для раціональної дивідендної політики.
3. Спрямованість державного регулювання на взаємодію з міжнародними організаціями та співробітництво з обміну інформацією.
4. Кардинальне оновлення принципів роботи фондової біржі, завдяки яким вітчизняні підприємці змогли б привертати новий капітал [1].
5. Приваблення на ринок заощаджень населення завдяки зрівнянню оподаткування доходів від банківських вкладів та доходів від операцій з цінними паперами [1].

Таким чином доцільно зауважити, що проблеми розвитку фондового ринку України, переважна їх більшість, мають організаційний характер. Однією з найбільших проблем розвитку фондового ринку є недосконалість законодавства у сфері регулювання діяльності на ринку цінних паперів, через що спостерігаються численні порушення прав інвесторів.

Отже, створення ефективного правового механізму захисту прав інвесторів в контексті судової реформи є невід'ємною умовою подальшого розвитку фондового ринку.

#### Список використаних джерел

1. Забучинська, Т. В. Проблеми та шляхи підвищення ефективності державного регулювання фондового ринку України [Електронний ресурс] / Забучинська Т. В.– Режим доступу: <http://ndi-fp.astu.edu.ua>.
2. Краснова, І. В. Фондовий ринок в Україні: стан та перспективи розвитку [Текст] / І. В. Краснова // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 129–134.
3. Малишенко, К.А. Сучасний стан ринку цінних паперів: проблеми та перспективи [Текст] / К.А.Малишенко // Ефективна економіка. – 2014. – №7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/> op=1&z=3175.
4. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>.
5. Яцюк, Г. В. Модернізація торгівельної інфраструктури ринку цінних паперів [Текст] / Г. В. Яцюк // Фінансова інфраструктура України: проблеми та напрямки розвитку: зб. тез Всеукр. наук.– практ. конф. – К. : Криниця, 2013 – с. 170 – 172.

